

גיליון 70

דצמבר 2020 • כסלו ה'תשפ"א

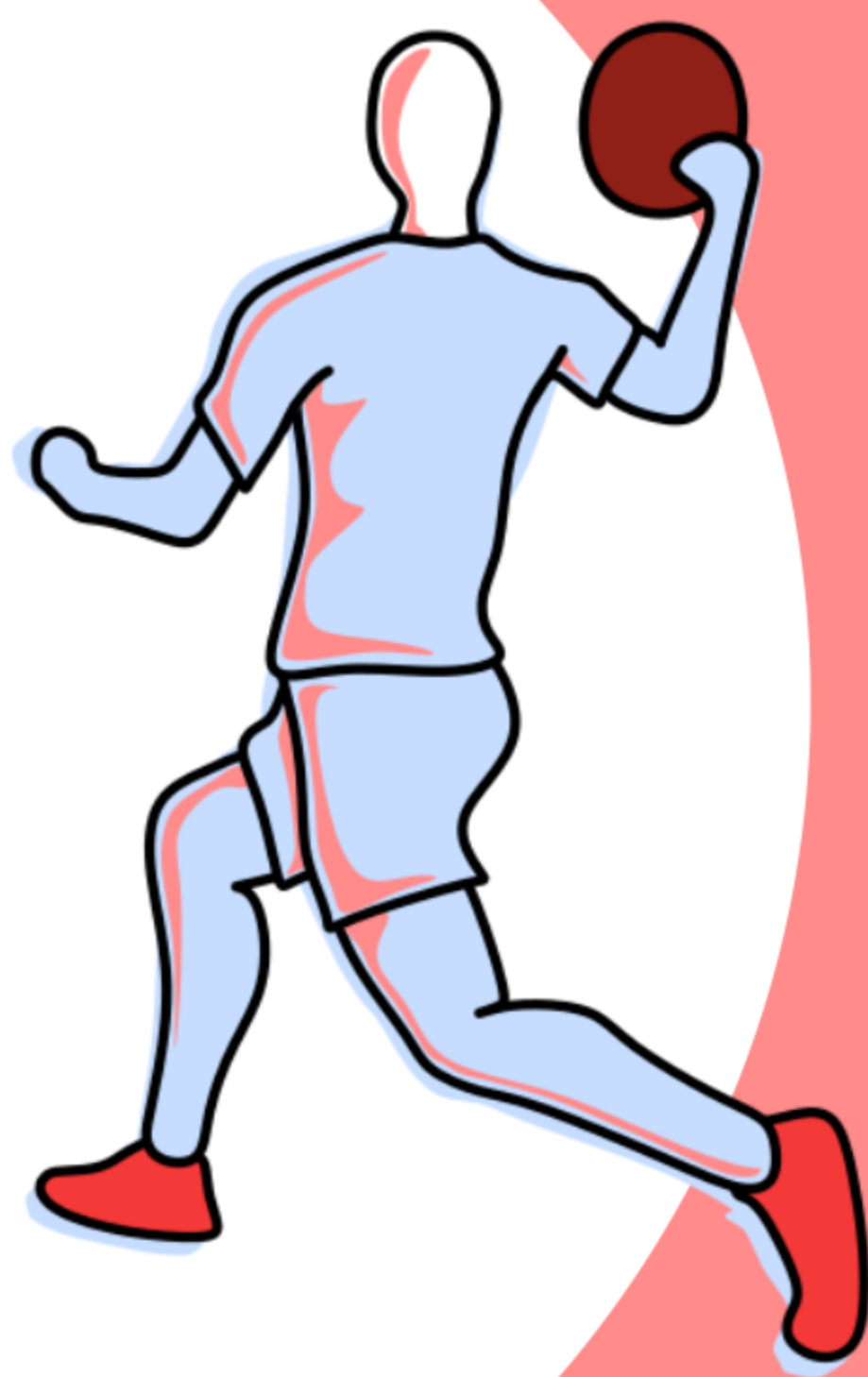
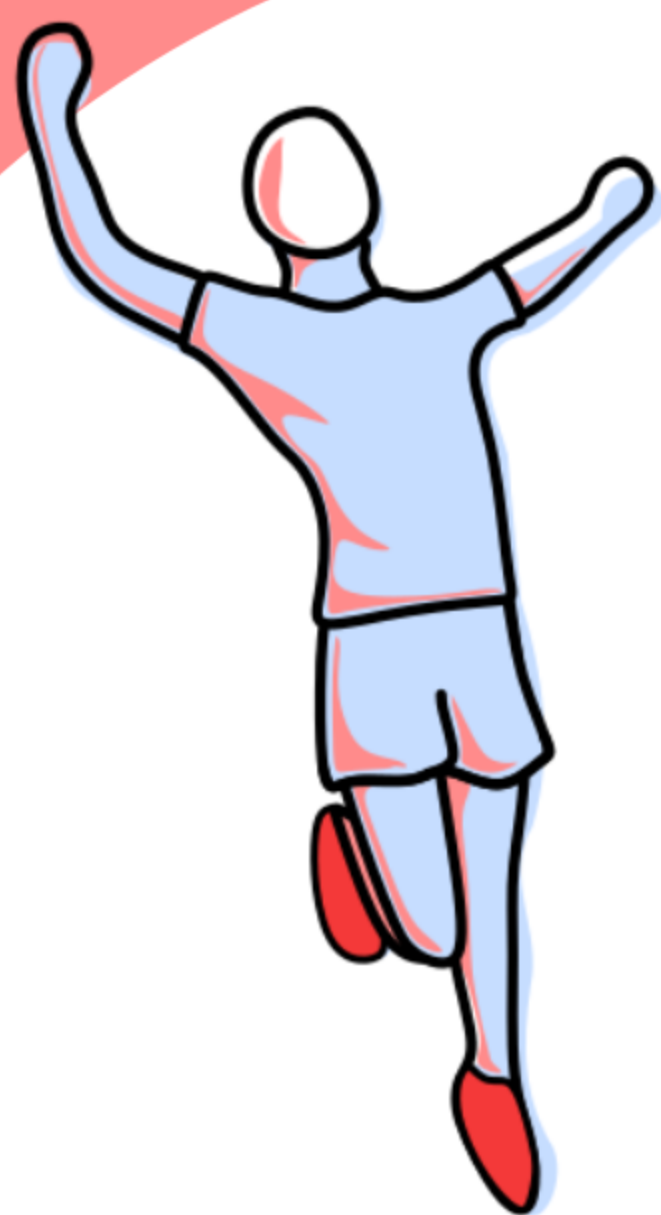
מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

מִשְׁחָק

זִמְנוֹ

שירן גבאי־דמרי
שורי חזן
סטערנא טנג'י
צליל ים
לימור לוין
נעמה מוזס
טלי פז
קובי פרידחי
נטע שניצר
יובל ששון

גיליון 70 מתחיל...

זה אולי נשמע לכם נדוש, אבל משחקים באמת עשויים להיות עניין רציני.

בגיליון הזה ננסה להבין איך משחקים משתלבים במארג החיים של כולנו, בכל שלב בחיים, ואיך הם משפיעים ומשנים אותנו.

נפגוש כאן בשירים ובסיפורים משחקים מכל הסוגים: משחקים של ילדים, משחקים של מבוגרים, משחקים שאנשים משחקים זה עם זה, זה מול זה או עם עצמם, משחקים שאנשים משחקים מול חוקי הטבע, ואפילו משחקים שאנשים משחקים זה בנפשו של זה.

גיליון זה הוא הגיליון ה-70 של מוטיב, והוא גם האחרון לשנת 2020. אנחנו רוצים לאחל לכם ולנו עוד הרבה גיליונות מרתקים ומעשירים, ועוד הרבה שנים של יצירה והשראה.

קריאה מהנה,

אלירן דיין, יאיר בן-חור, רובי גורדון, עמליה ויניק

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש.

כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות.

העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

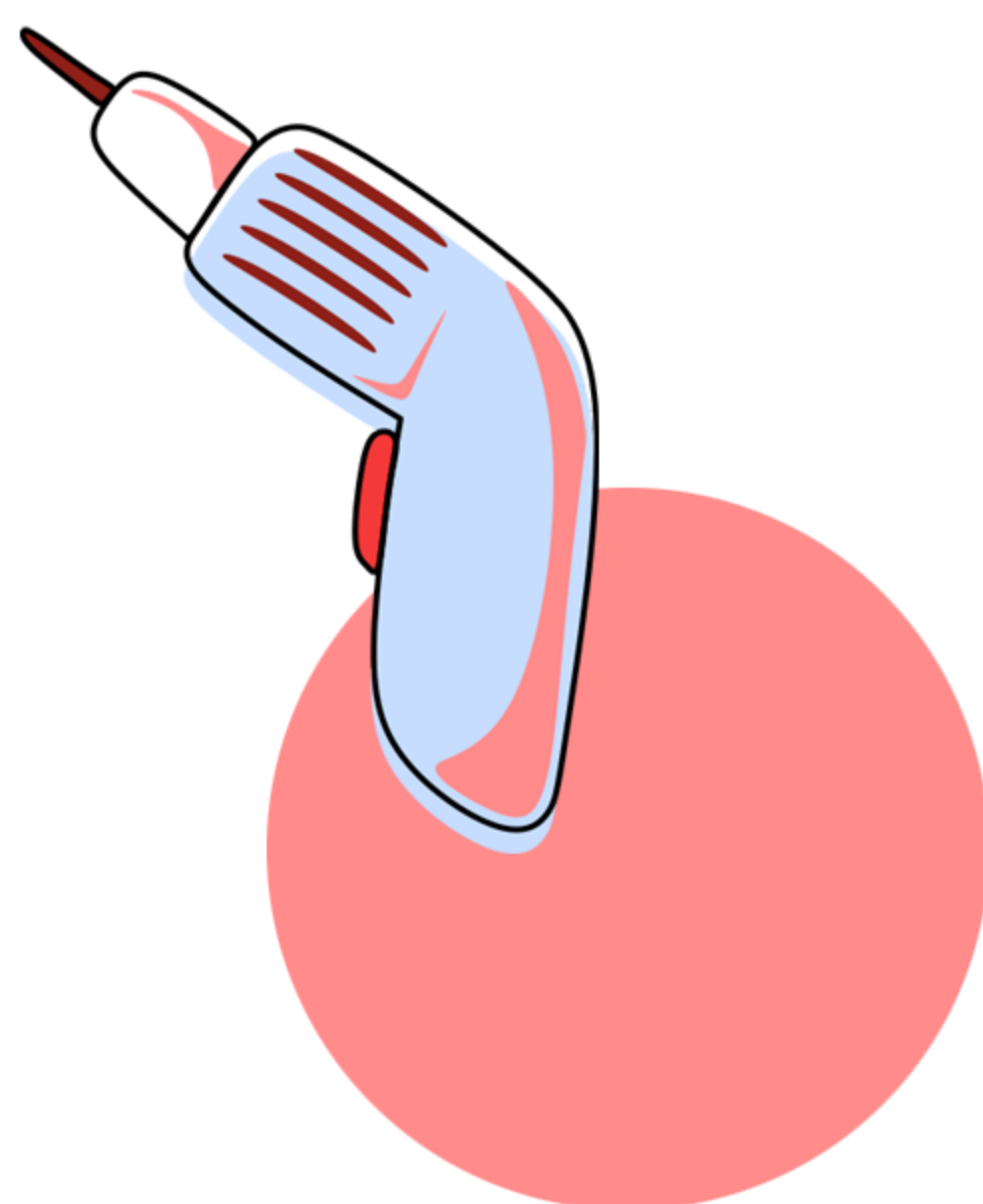

המדפים של שלומי

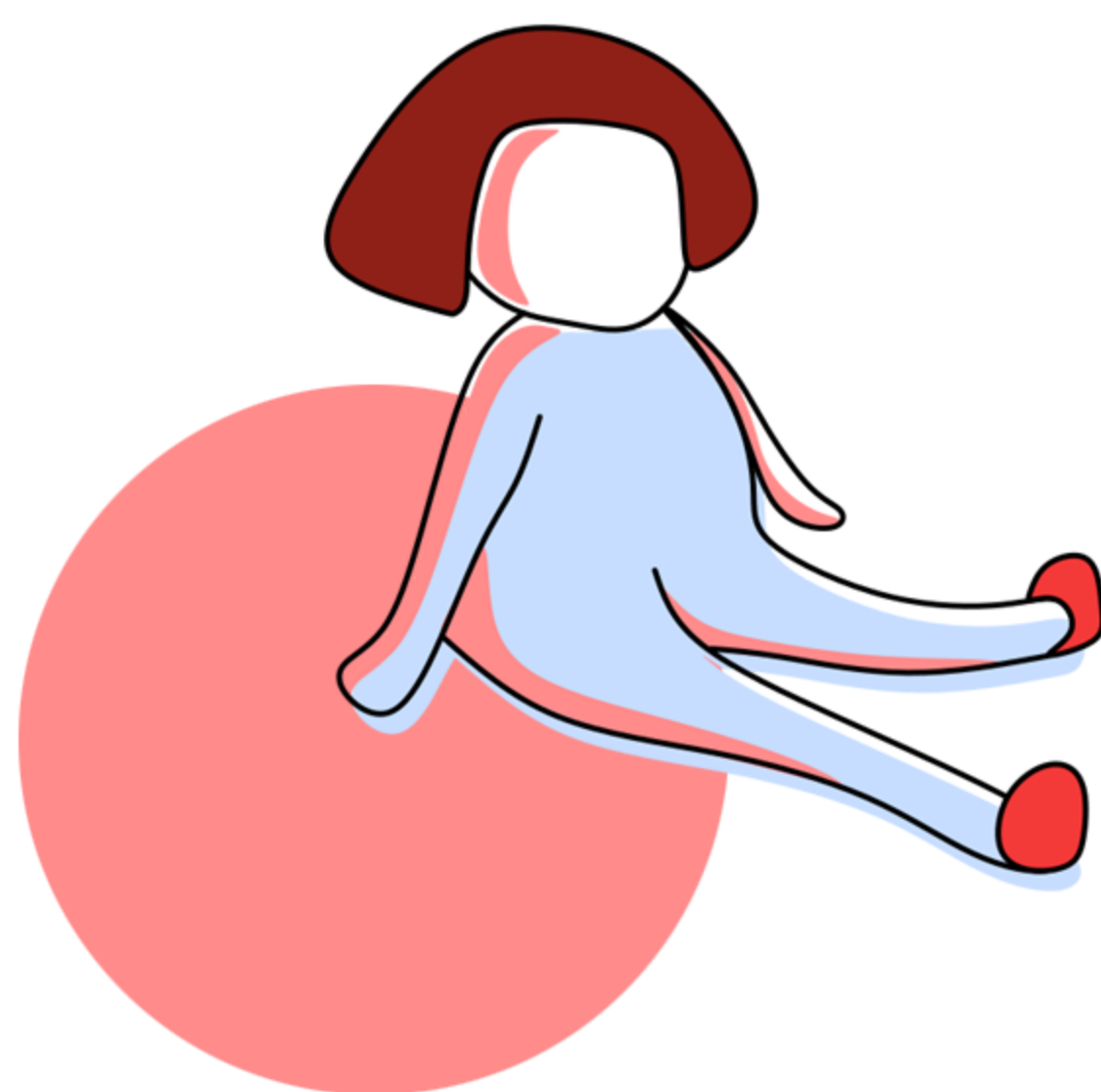
בכל ערב באותה שעה תולה שלומי מדף על התקרה. אומנם החפצים שלו נופלים ונערמים על הרצפה, אך עמוק בפנים הוא מרגיש שהמדפים חייבים להקיף את המנורה. הוא יודע ששימוש נכון בפלס ובמקדחה יוצר שדה מדפים לתפארת שממוקם בדיוק מול הרצפה.

לפני ששלומי הולך לישון הוא מרים את מבטו וסוקר את הממלכה שברא. הוא רק צריך למקד את המבט בזווית הנכונה ואז הוא רואה שהדירה מסודרת ויפהפייה. המדפים מסתכלים בו בחזרה, מחייכים וזורחים, אך כל מה שישים עליהם יפול לו בחזרה על הפנים. בכל זאת הוא ממשיך להתקין כל יום את המדפים במבט מהורהר וממתין ליום שבו כדור הארץ ייטה על צידו – אז בטוח יהיה מסודר.

נכנסים פוצעים חוזרים לופתים
קורעים לגזרים, עושים בזה סימנים
משלכת מטלת, שבורה לרסיסים
שתיקה כהסכמה, ככה אומרים
אז היא שותקת מסכימה
עושה מה שאומרים
זה הכל רק משחק.
ילדים.

הילדה מן הגבעה

הגבעה הייתה לנו מבצר
לשכן בו את חלומות ילדותנו.

ריח החרציות, מגען
עת קלעתי זרים לראשי,
ענדתי בין אצבעותי
טבעות

מפרחי עץ השיטה,
כשהתחננתי עם גילי
הבן של ברכה השכנה.

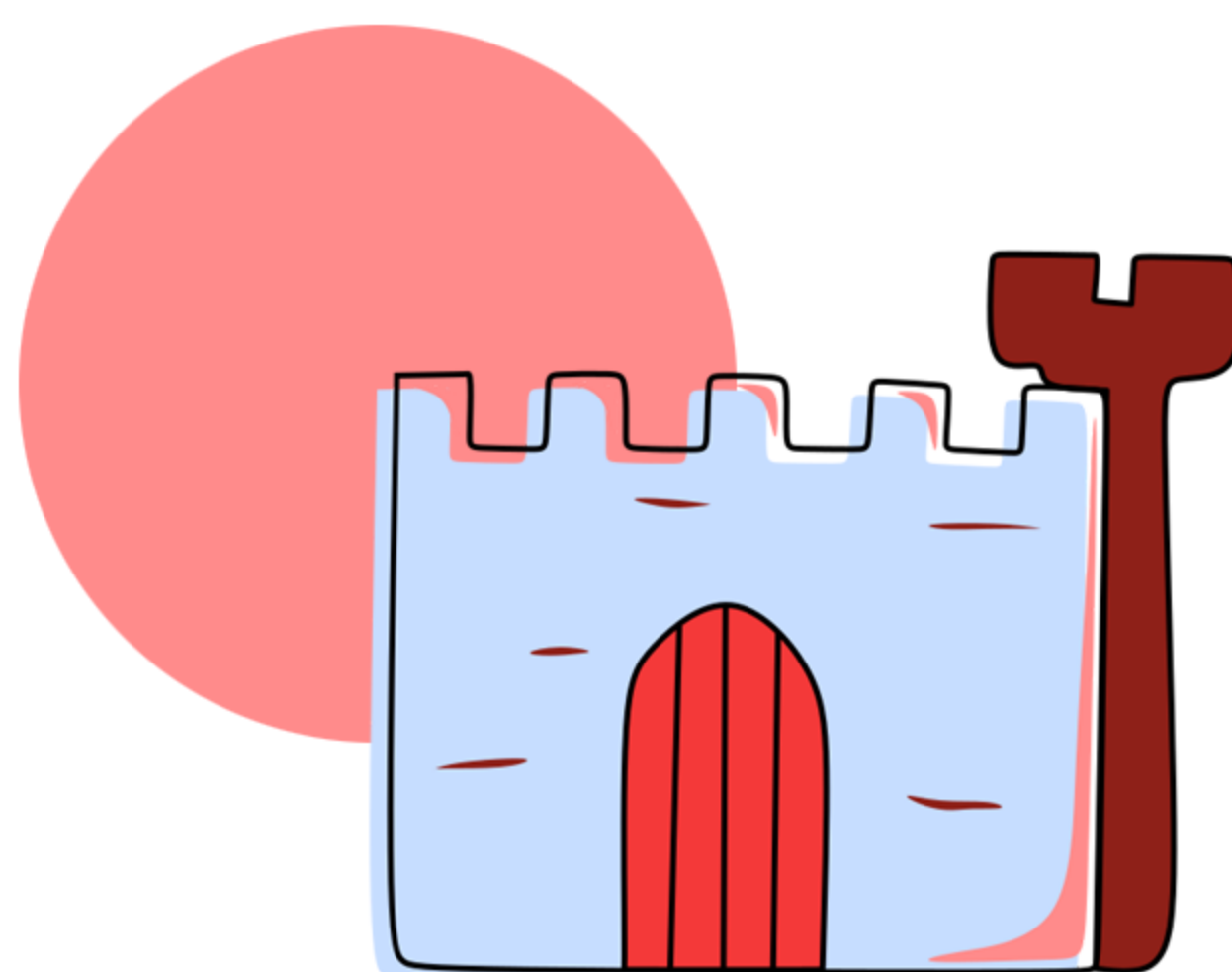
היה לנו אוצר סמוי
של פנאי
לשחק יחד בקצור
דפנה ואני
בוראות עולם.

נסיכות אבודות
מחפשות אבירים
על סוסים דוהרים.

שחקנו תופסת ומחבואים
במקלות ואבנים
נלחמנו באויבים סמויים,
וגלשתי כל הדרך
לבית סבא וסבתא,
לטעם מעוגיות גן העדן
שחכו לי.

והנה הם שוב עולים
צעירים ויפים
אבא ואמא וסבא וסבתא
משפחה נעדרת,
בבגדי הקג
סביב השלחן,
אוכלים, צוחקים.
ואני מתבוננת.

היה לנו אוצר סמוי של פנאי
לטמן מטמונים בתבת אוצרות.

שבויים (או) למה לא כדאי למות

אימא של נועה הייתה חולה. גם אבא של נועה היה חולה, אבל זה כבר נגמר. נועה הייתה מודאגת. היא ישבה ליד השולחן שלה, שולחן שני בטור השלישי בכיתה ב' שלישית, ולא כל כך ידעה מה לעשות. שאר החברות שלה יצאו כבר להפסקה ורק היא נשארה לשבת בלי לדעת אם כדאי לה ללכת לשחק איתן. בבוקר הכינה לה אימא סנדוויץ' גדול עם חביתה שנועה מאוד אוהבת וחמום שהיא קצת פחות אוהבת ועגבנייה שהיא לא אוהבת בכלל, ונועה חשבה שאולי כדאי לא לאכול את הסנדוויץ', שאולי המחלה של אימא עברה לסנדוויץ' ועכשיו היא רוצה לעבור אליה ואולי לא כדאי לאכול, ואז תוך כדי המחשבות בלי לשים לב היא התחילה לאכול.

אימא של נועה אמרה שהיום היא נשארת בבית, אבל מחר היא בטח תרגיש טוב יותר ותלך עם נועה לבית הספר ואחר כך לעבודה. אימא של נועה אמרה את זה כל יום בשבוע האחרון או אולי בחודש האחרון, נועה לא יודעת כבר כמה זמן זה ככה, אבל תמיד כשהיא חוזרת הביתה אז אימא במיטה וסבתא מכינה לה צוהריים, ונועה יושבת ליד המיטה של אימא והן אוכלות צוהריים יחד. זאת אומרת, נועה אוכלת כי אימא של נועה כבר כמעט לא אוכלת כלום. גם אבא של נועה לפני שזה נגמר כמעט לא אכל כלום. ואז זה נגמר. אימא של נועה אמרה לה אז ששתיהן יהיו תמיד יחד, אבל עכשיו גם היא כמעט לא אוכלת כלום ונועה מודאגת.

החברות של נועה נכנסו לכיתה ושאלו אם היא מתכוונת לבוא. כולם משחקים שבויים וכולם יודעים שבלי נועה הבנים מנצחים, וכולם יודעים שאז הם כל הזמן מדברים על זה שהם ניצחו את הבנות ואי אפשר להיות איתם בכיתה בכלל. אימא של נועה לימדה אותה לרוץ הכי מהר שהיא יכולה והיא יכולה לרוץ יותר מהר מכולם. אימא של נועה הבטיחה לאבא של נועה לפני שזה נגמר שהיא תעשה עם נועה גם את כל הדברים שאימהות עושות עם הבנות שלהן וגם את כל הדברים שאבות עושים עם הבנות שלהן. אימא של נועה הייתה מורה מצוינת לשבויים. רגע, אמרה נועה, אני צריכה לאכול את העגבנייה, ככה יהיה לי ברזל לרוץ מהר יותר מכולם כי בעגבנייה יש הרבה ברזל, ככה אימא אמרה. נועה אכלה את העגבנייה ויצאה לחצר. לאימא היא תדאג אחר כך. עכשיו היא צריכה להפוך את כל הבנים לשבויים שלה.

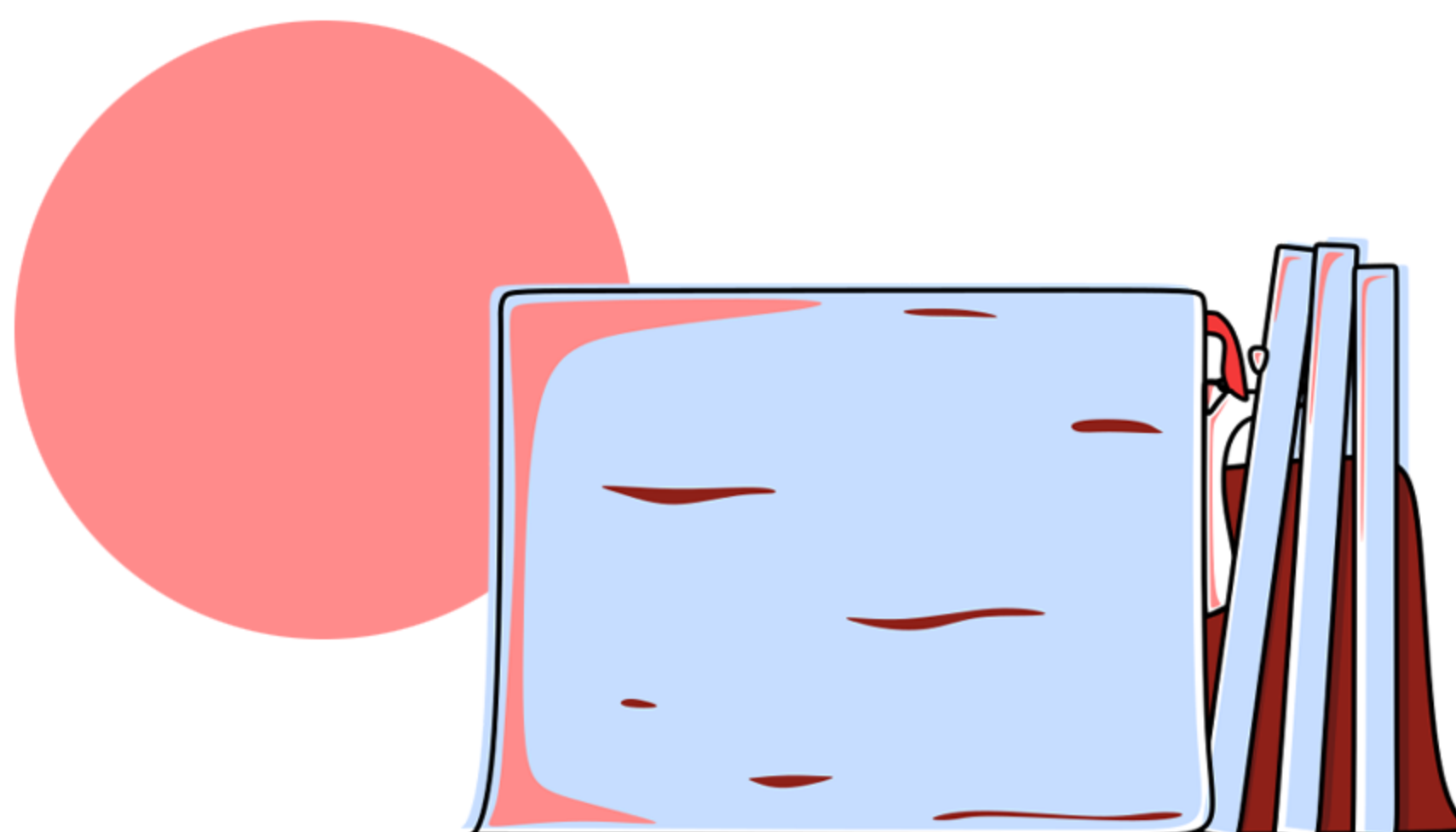
יש רנוח צר בין גדר המתכת הצפופה
לחומת האבן שעולה מן הרחוב
את לא יודעת עליו אבל אני כן
עמדתי שם כמו גנבת וחפשתי אחר שמלתך
(מה לבשת בבקר?)

היתה זו שעת צהרים מקדמת בממלכת הילדים
שגרת המשחק עמדה בשיאה
וכתם נרד הבזיק בתוך בית העץ.

ראיתי אותך
מבעד לרנוח הצר שבין הגדר לחומה
החצר והעולם היו בכף ידך.

שמך נשא בפיו של מישהו
לבי נתר ממקומו
הכתם הנרד קפץ מתוך בית העץ
אחת-שתיים-שלוש, נתפסת
(נתפסת? נחשפת? מי העומד ומהם החקים? אני כבר לא זוכרת איך משחקים).

לבסוף הלכתי.
עוד אשוב.
הלואי שבכל מקום אמצא חרפי ירי הוריים
לשלח לך דרכם חצי אהבה.

הוא היה גבר דקדנטי. וכיאה לגבר דקדנטי המשחק שלו היה בעל כללים ברורים. הוא עבר עליהם אחד-אחד כאילו הוא קורא מתוך ספר בעוד אני יושבת בפינת החדר על הרצפה ומהנהנת בראשי.

אני דוגל בבחירה חופשית. אני רוצה שאת תשתתפי מרצון במשחק הפרטי שלי ללא כפייה חיצונית כלשהי. אבל ברגע שאנחנו משחקים הרצון שלי הוא הקובע. מובן שתהיה מסגרת זמן עם נקודת התחלה ונקודת סיום בתוך המרחב הפיזי המוגדר שבו מתקיים המשחק, היינו החדר שלי.

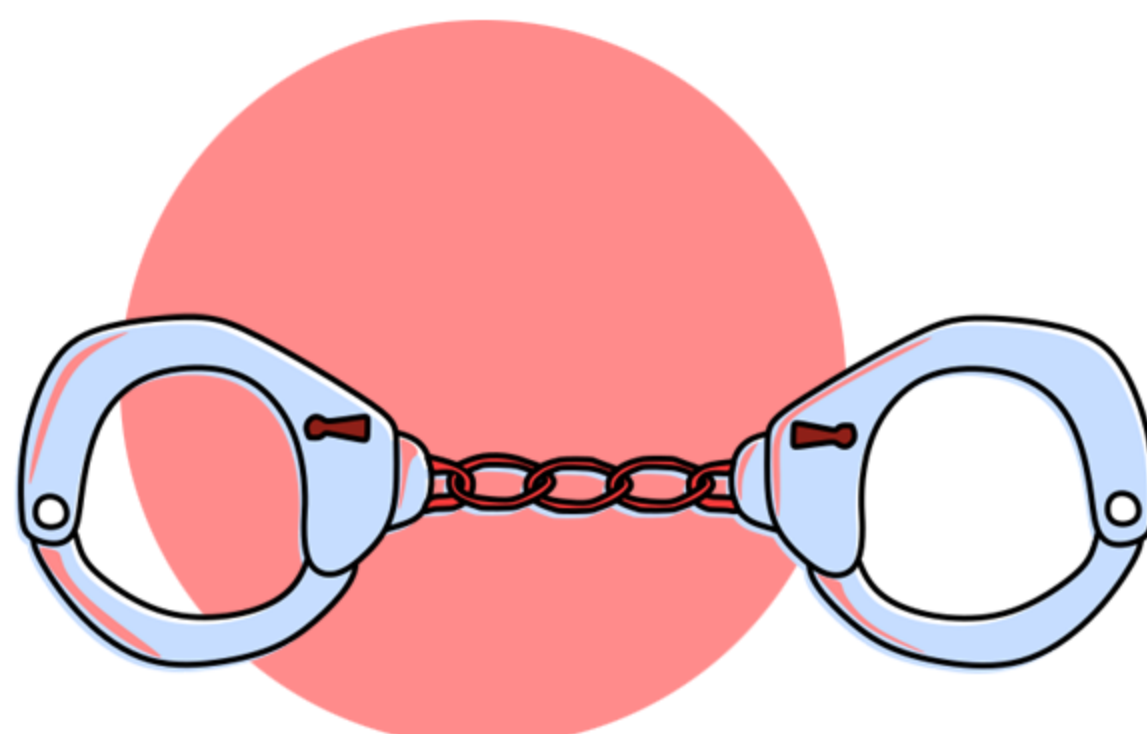
"ואם אני לא רוצה לשחק יותר?" שאלתי. "אם תפר את אחד מהתנאים הללו או שהגבול בין המרחב המשחק לבין המציאות שמחוץ לו יופר?"

"טוב, אני סומך עלייך שתמצאי מה לעשות כדי להפריד בין המשחק למציאות."

חייכתי. יפה שהוא סומך עליי כי אני לגמרי לא סומכת על עצמי ברגעים כאלה. בניגוד אליו המשחק שלי לא נבנה על כללים, הגדרות או חשיבה לוגית.

ודווקא איתו, במקום שארגיש בטוחה ומוגנת עם הרשימה האינסופית והמוגדרת שהוא דקלם בעבורי, הרגשתי הכי מפוחדת.

תמיד חשבתי שאני שונאת משחקים. העדפתי את הכיעור והכאב על פני העמדת פנים. הגעתי אליו כששיחק לי בגוף ובעיקר בנפש. להוריד אותי הכי נמוך על הרצפה, בין הרגליים שלו, לתעתע לי בדמיון ולהשאיר אותי מדממת. ולא רק באופן מטפורי. המשחקים שלו לא היו משחק תפקידים. אבל אני הרגשתי על במת תאטרון. שחקנית ראשית במחזה שנכתב במיוחד בעבורי. הוא האדון ואני המשרתת. עם הזמן התפקיד פשט צורה ערטילאית והפך לממשי יותר ויותר בעבורי. כבר לא רציתי לשחק. לא רציתי לרדת מהבמה כשהאורות כבו. רציתי להישאר שם, איתו, מרוחה על הרצפה ולא רק מפני שאין בגופי כוח ללכת.

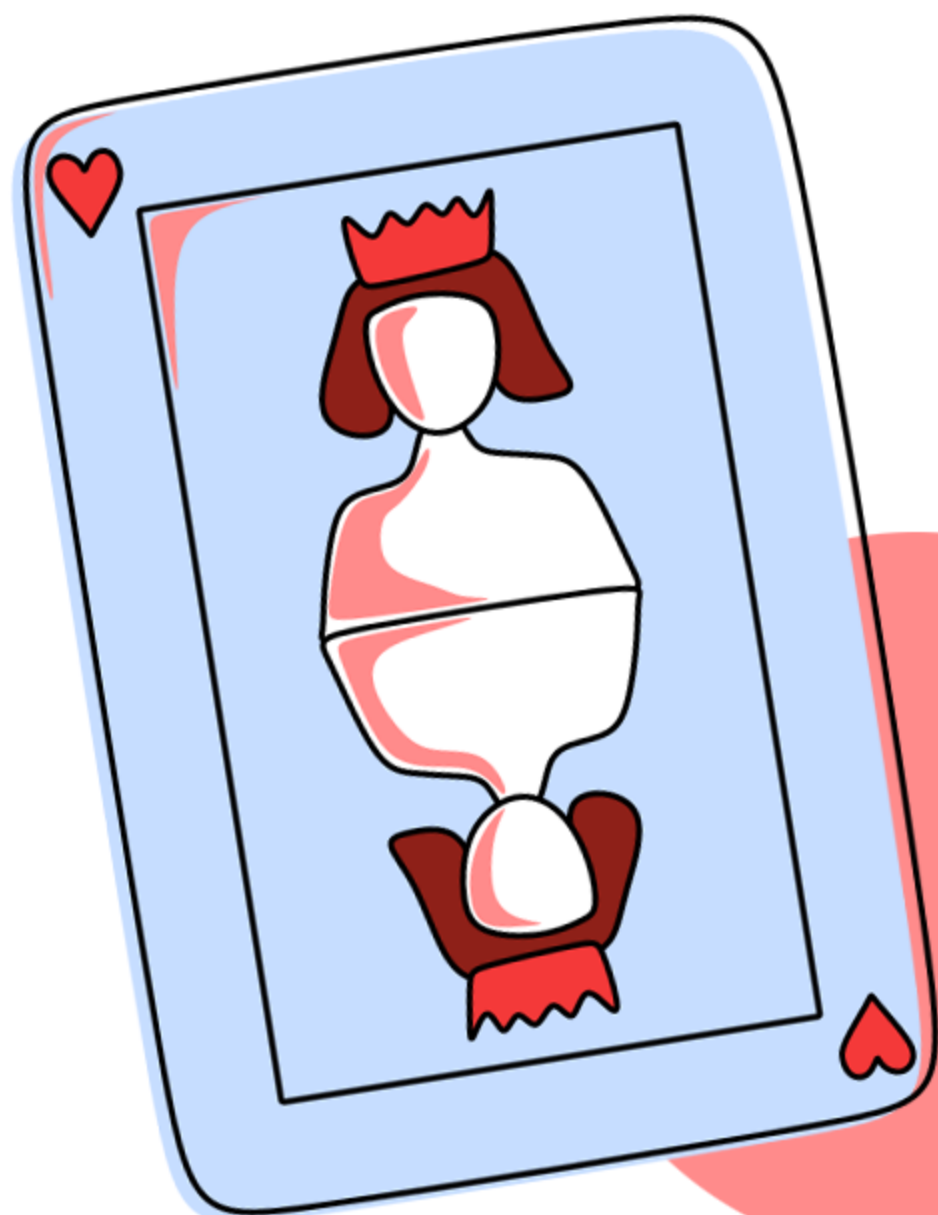
”סבבה והכול אבל יש לה שלוש ידיים!”
 ”מתי בפעם אחרונה ראית מישהי עם שלוש ידיים?!”
 ”בסדר... בסדר... אז סבבה והכול אבל אוהדת הפועל.”

היה זה ערב שבת חורפי במיוחד. ארוחת השבת כבר מזמן הסתיימה וישבנו כולנו בסוויטה של איתן עם בירות ופיצוחים. מלבד האור הקטן בשירותים שאיתן השאיר והברקים שסנוורו אותנו מדי פעם בפעם היינו כולנו באפלה. הסוויטה הייתה בעצם חדר מונגש לנכים ועל כן מעט גדול יותר, וכמו שאר החדרים בפנימייה התגוררו בה חמישה חברים. איתן היה המבוגר מכולם ולכן הסוויטה נקראה על שמו. אני ישבתי במיטה העליונה ליד רוני ומנשה שבדיוק התווכחו אם לאהוד את הפועל זה דיל ברייקר או לא.

לא הבנתי איך כל הנוכחים בחדר מבינים בדיוק על איזה הפועל הם מדברים ולמה בכלל למישהו אכפת איזו קבוצה אוהדת החברה שלו. איתן התחיל לדבר וכל הנוכחים בחדר השתתקו. טון הדיבור שלו היה שקט ואיטי ובגלל החושך לא יכולתי לראות את תווי פניו, אבל אפשר היה לדמיין את ההבעה שיש לו כשהוא מנסה לפצח סוגיה מורכבת בגמרא.

”כדי שזוגיות תצליח צריך שתחלקו ערכים משותפים, לכן הייתי פוסל סבבה והכול, אבל מחללת שבת או סבבה והכול אבל טבעונית. לאהוד את מכבי זה ערך כל כך חשוב בעיניך?!”

רוני הרגיש שכל העיניים בחדר נעוצות בו, מדמיין כאילו עומדת מולו בחורה בדיוק בגובה הנכון, רוצה לגור במושב, דתייה אבל לא יותר מדי, אבל מה לעשות, אוהדת הפועל. ”מה הבעיה שלך עם טבעונית? קרא לעבר איתן. דיון חדש נפתח בעוד הוא מתחמק מלענות.

אני ישבתי בשקט לאורך כל המשחק, מנסה להבין אם אני היחיד בחדר שלא מצליח לדמיין מי היא אותה ”סבבה והכול” בשבילו. איתן בינתיים התחתן עם בחורה חילונית, אשתו של רוני בכלל לא צופה בכדורגל ואני מסתכל סביבי ומקווה שאישם נמצאת אחת שאני הסבבה והכול שלה.

0070

זמן משחק

דצמבר 2020
כסלו ה'תשפ"א

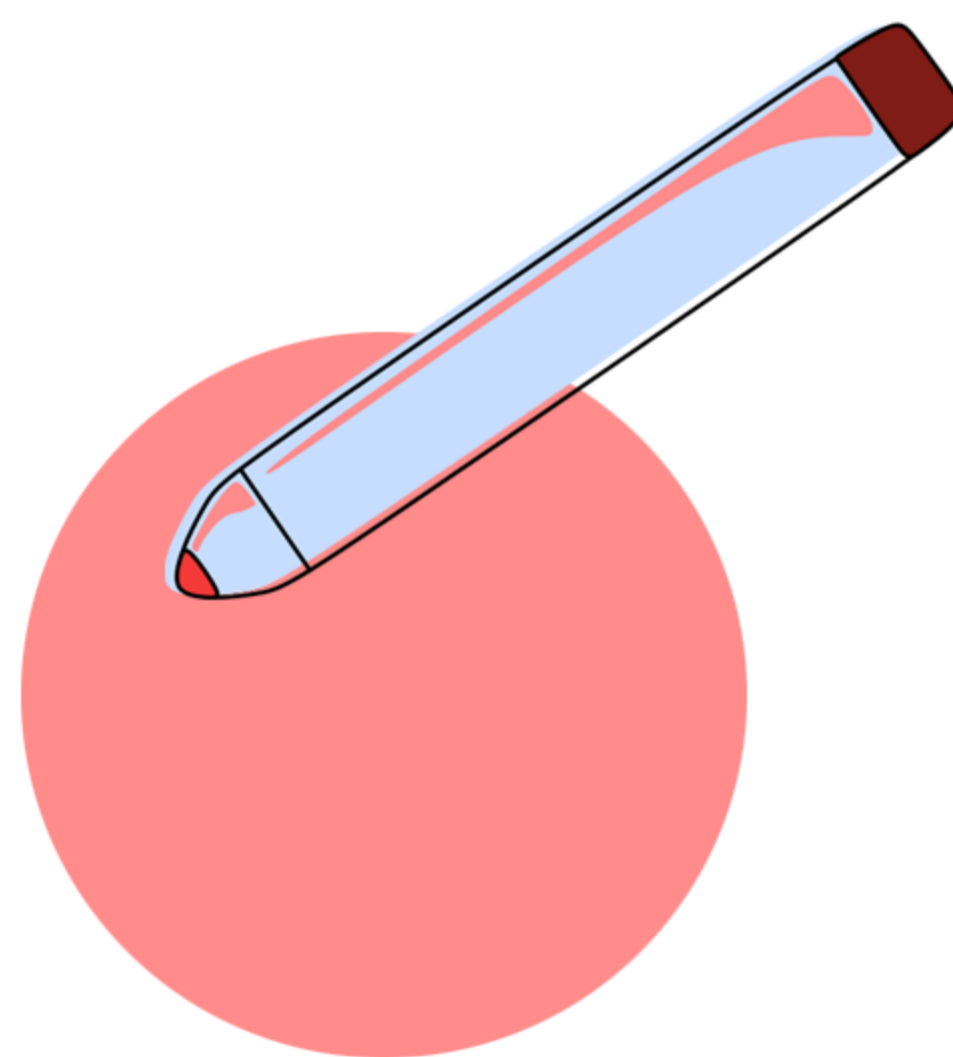
08

שורי חזן

משחקי לשון

את אוצרי אני טומן
בין משחקי המלים
בצלם של הצלילים
צעקותי מסתפרות במחבואים
משתוחחות ברעד
מאחורי הדמויים,
מיחלות למבט מחפש
שיתפס אותן מפנים.

השעה שמונה וחצי בערב. השמים נקיים מעננים, מאיה הסתכלה בירח ונשמה את הרוח הקלילה. היא הורידה את מבטה לכוס הזכוכית שבידה ולגמה מהתה הירוק נטול הסוכר. ממרחק היא ראתה את המכוננית האפורה מתקרבת לחניה. בעוד כמה שניות בעלה יחזור לבית וכלום לא ישתנה. התקשורת שלהם ירודה בחודשים האחרונים.

זהו, הוא חנה. ועכשיו הוא מתקרב. אולי הפעם הוא יאריך את הדיבור? לא. רק "היי" ונכנס לבית. הם נשואים בסך הכול שנתיים וחצי, וזה מורגש כמו היו כבר זוג זקנים. אבל לפחות הזקנים מדברים על התרופות שלהם, חשבה במרירות. היא קמה מהמדרגות ונכנסה לבית.

שקט. לפי איך שהיא מכירה אותו, בטח הוא חולץ את נעליו בחדר השינה. מה אם היא תיגש אליו? אולי היא יכולה להציע משהו? אולי הוא חושש לדבר איתה? כן. אני אלך אליו, אמרה בליבה. מאיה נכנסה לחדר ועמדה מולו, עדיין אוחזת בכוס התה. מאור כבר הספיק לחלוץ את נעליו ונעמד. הוא ראה את מאיה ובחיוך מבויש, בא לעבור אותה.

"מה יהיה, מאור?"

"אני לא יודע, ענה ביובש.

"אתה מפחד לדבר איתי?"

"אני לא יודע איך לדבר איתך, מאיה, אמר במשיכת כתף.

"למה?"

"למה? כי את נראית במצב פגיע כל כך מאז שאבא שלך נהיה חולה, שאני מפחד לשבור אותך יותר."

"זה שאתה לא מדבר איתי שובר אותי יותר, אמרה תוך היאבקות בדמעות. "אני לא יכולה להמשיך ככה."

"מה את רוצה שאני אעשה?"

"אם אנחנו לא יכולים לדבר, אולי אנחנו יכולים לשחק?"

"אני בן 33, לא שיחקתי תשע שנים."

"אז אולי זה הזמן. חשבתי עלינו וחיפשתי שיטות להפיח בנו את החיים. איך אנחנו יכולים להביא חיים בעתיד אם בנו אין רוח חיים? בוא פשוט נשחק. נכין לנו משחק בעצמנו, עם שאלות, עם משימות ועם כל מה שהתגעגענו אליו זה בזה. מה אתה אומר?"

"רוצה שנכין מונופול זוגי? רק מונופול אני יודע לשחק."

"אין בעיה."

מאיה ומאור לקחו ארבעה דפים של A4 והחלו לכתוב בקוביות את המקומות שהם היו בהם בשנתיים האחרונות. לאחר מכן הוסיפו משימות בכרטיסיות כחולות, ו"אמת או חובה" בכרטיסיות צהובות. מאור הלך להביא קוביות מהשכנה ממול, ומאיה ארגנה חיילים למשחק.

"את מוכנה?" שאל מאור וערבב את הקוביות בידיו.

"בוא נשחק."

מאור זרק את הקוביות, ויצא לו חמש-שלוש. הוא צעד והגיע ליעד של גן סאקר. הוא קנה את המקום במאתיים וחמישים שקלים מזויפים, ומאיה זרקה את הקוביות. למאיה יצא "אמת או חובה". היא בחרה אמת.

"שלשום אמרת לי שאת לא כועסת עליי למרות שאת כן?"

"כן. תמשיך. זה משחק."

מאור ערבב את הקוביות. "מה יצא לי... הופה, שתיים-ארבע. ואני מגיע לצרפת. אני אקנה את צרפת, ובבקשה תורך."

מאיה התקדמה שישה צעדים והגיעה למשבצת של השווארמה של שלום. היא קנתה את המקום והתור עבר למאור.

"נחמד הדבר הזה. אני לא זוכר שעשינו משהו יחד סתם בשבלי הכיף."

"כי לא עשינו," אמרה בחצי חיוך.

"אחד-שש. אני הגעתי לכלא. לא, מאיה. תשחררי אותי."

"אתה תחכה תור אחד כמו גדול."

"זה הדבר שאני שונא במונופול. זו משבצת מיותרת."

"כרטיס צהוב. אני בוחרת: חובה."

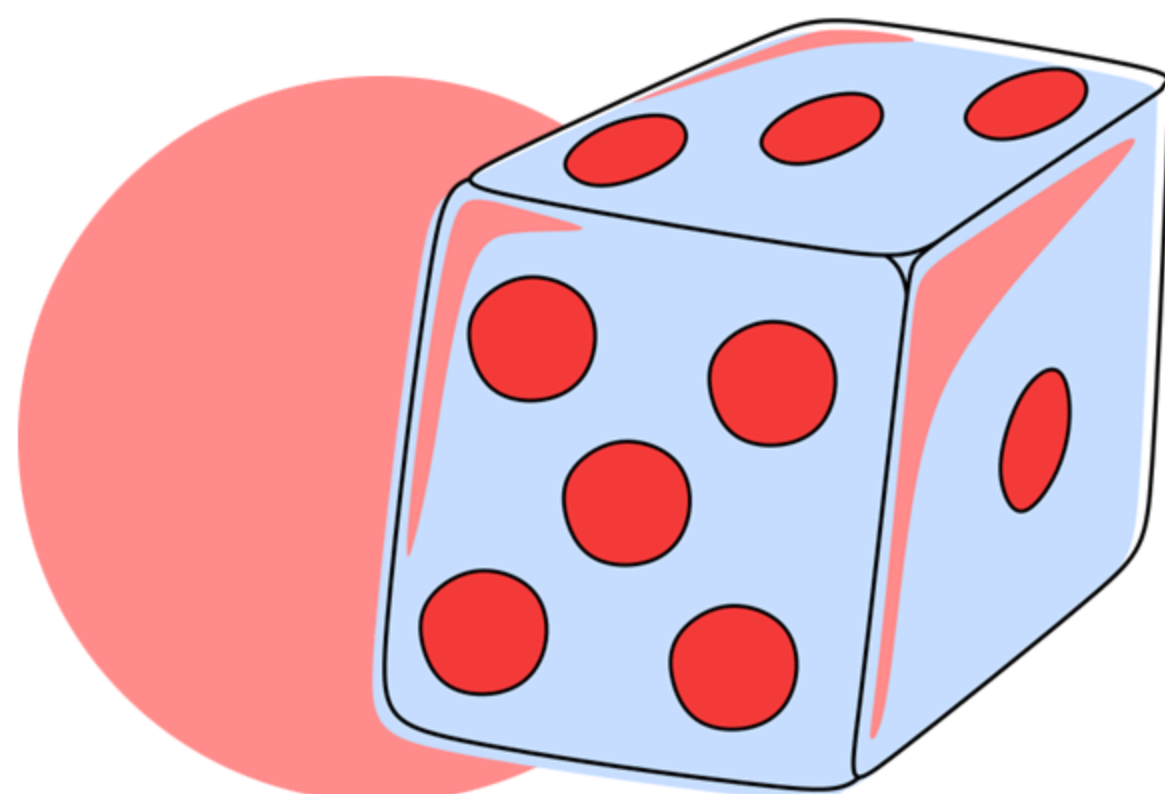
"חובה עלייך לשתות כוס של מיץ מוגז בלגימה אחת."

מאיה עשתה את החובה בגבורה ועברה לתור הבא שלה. היא אפילו לא שמה לב כשמאור שאל אותה אם היא רוצה לקנות את ים המלח, כי היא סוף־סוף הרגישה את הפינה של מאור מתחממת אצלה בלב. היא הסתכלה במאור והמשיכה לשחק.

"כרטיס כחול. או־אה. משימה: עליך לעשות עמידת ראש ולהגיד לי..."

"אני יכול. למרות שלא עשיתי שנים. אני אקח כרית. מוכנה?" הוא נעמד על הראש ואמר:

"מאיה, אני רוצה שזה יעבוד בינינו."

"גוללללל!"

היא מתקשה להאמין שזה האיש שלה שפתאום חוזר הביתה מוקדם מהעבודה, עיניו בורקות וחיוך מאיר את פניו, יושב עם הילדים בפינת המשפחה ומעודד אותם לצפות עימו במשחק. גם הקטנה מצטרפת לשאגות השמחה מבלי להבין מי נגד מה. ופתאום יש להם על מה לדבר. לא שהיא מבינה גדולה, אבל די בכך שתהנהן בראשה ותשאל בטון מתעניין, "רגע, מה אתה אומר? אתה חושב שקרואטיה תעפיל לגמר?" וכשהיא מבקשת הסבר מלומד למתחולל על המגרש, האיש שלה נענה בשמחה ומתאר בפירוט שלב אחר שלב ובעיניו זיק התלהבות שלא ראתה כבר שנים, והוא מניח יד על כתפה, ולרגע הם שבים לתקופת התיכון כשישבו מחובקים וצפו בקולנוע בסרטים רומנטיים.

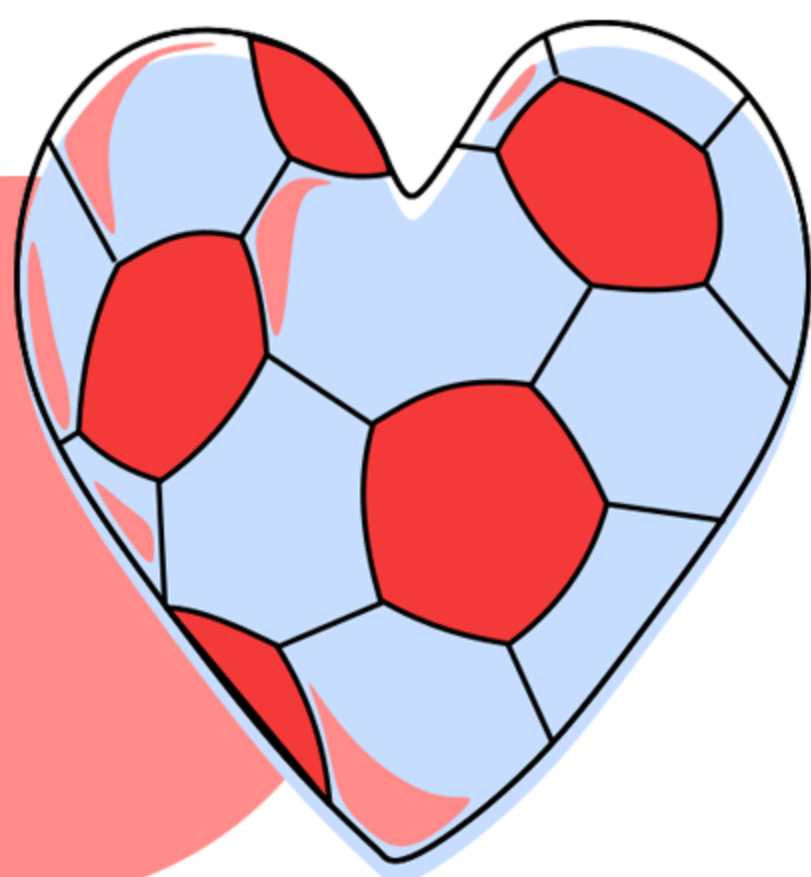
ואין לה בעיה בשעת לילה מאוחרת להצטרף אליו לשידורים החוזרים, אפילו לשמוע את הקללות שהוא חולק לשחקנים בקבוצה היריבה, להיסחף בהתלהבות הבוקעת מתוכו, ומשם לתרגל מהלכים חדשים של משחקי אהבה בחדר השינה.

וכשפרגנה לו השבוע עם פרוסות דקות של אבטיח קר ובולגרית שקנתה במעדניה במיוחד, הוא הרים מבטו ואמר, "וואלה, שרון, שיחקת אותה. תודה!" וקינח בהפרחת נשיקה באוויר. והיא חשה כיצד הלב שלה דוהר קדימה כמו הכדור של החלוצ המרכזי וסומק אדמדם צובע את לחייה כמו אז, כשרק הכירו.

והבוקר באמת שלא הזיז לה כשראתה שהשאיר את הצלחות עם קליפות הגרעינים על השולחן, כאילו שיש פה בבית גמדים שמנקים כל הזמן.

ועכשיו היא חוששת מה יהיה בעוד שבוע כשהקסם יתפוגג. האם תיאלץ להמתין עוד ארבע שנים כדי לחזות באישיותו המחבבת, המשתפת, המפרגנת מתיישבת מולה? היא רוצה עוד. מגיע לה עוד קצת. זה לא פייר שהמשחק כבר נגמר! אולי תתחנן לפני השופט הנכבד לשרוק במשרוקית השחורה ולהעניק גם להם זמן פציעות שיספיק לרפא את פצעי העבר?

היא שוקלת לפנות לאו"ם או למי שצריך כדי שיארגנו מונדיאל כל שנה, שיחזירו לה את האיש שלה של פעם שאוהב כדורגל ואוהב גם אותה.

מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן־חור
עורכת משנה: עמליה ויניק
איורים ועיצוב גרפי: רובי גורדון

<http://motiv-magazine.co.il>

<http://facebook.com/motiv.magazine>

<http://bit.ly/motiv-youtube>

<http://instagram.com/motiv.magazine>

http://twitter.com/motiv_magazine

info@motiv-magazine.co.il

054-337-1373

[מוטיב \(כתב עת\) \[http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_\\(כתב_עת\\)\]\(http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_\(כתב_עת\)\)](http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_(כתב_עת))

אנחנו מזמינים אתכם להשתתף בכתב העת שלנו.
הגיליון הבא של מוטיב יראה אור בעוד כחודש, ונושא: "נצחון".

בגיליון זה נרצה לשמוע על נצחונות - במשחק, בקרב, במלחמה, ניצחון על האחרים או על האויב שבתוך נפשנו.
ספרו לנו על הניצחון המתוק, על המחיר שאנחנו משלמים כדי להשיג אותו, ועל מה שהוא עושה לנו כשאנחנו זוכים בו.
איך הוא משנה אותנו, מתי הוא מספק אותנו ומתי הוא גורם לפתיחתו של מאבק חדש.

אתם מוזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה עד לתאריך 20/12/2020 לכתובת הדואר האלקטרוני:

info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.